Растителна защита
електронно списание за растителна защита
семена, торове и земеделие
ISSN 2815-522X

'De la podgorii la piețe noi: Cum fermierii din Europa trec treptat la alte culturi din cauza climei'

Растителна Защита

Data 26.10.2026 | **Număr** 10/2026 | **ISSN** 2815-522X | **Limba** RO
www.plant-protection.com/article/2482?lang=ro

Viticultura europeană se află la o răscruce istorică. Confruntată cu un declin fără precedent al consumului global de vin și presată de anomalii climatice din ce în ce mai extreme, fermele din regiunile cu tradiție viticolă sunt nevoite să caute alternative urgente. Cei mai mari trei producători din lume – Franța, Spania și Italia – implementează deja măsuri radicale. Modelul viticol monocultural, mult timp considerat coloana vertebrală a sectorului agricol în aceste locuri, cedează locul strategiilor de diversificare a culturilor agricole și reorientării către noi piețe.

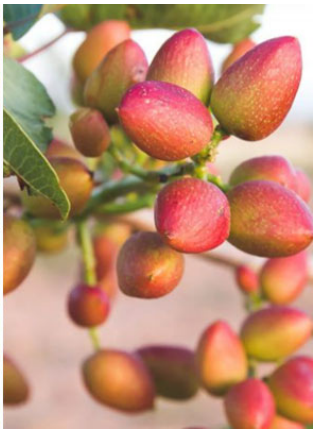
În ultimii ani, viticultorii defrișează din ce în ce mai multe podgorii seculare pentru a face loc unor culturi care până de curând păreau exotice pentru latitudinile lor, dar care astăzi oferă o nouă șansă de supraviețuire economică în condițiile unui climat în schimbare.

Câmpurile europene își conturează un viitor concret: diversificarea în ferme și tranziția treptată nu sunt pur și simplu un experiment, ci o necesitate economică și climatică care schimbă pentru totdeauna peisajul regiunilor agricole tradiționale.

Revenirea fisticului

În sudul Franței și în Spania, valurile de căldură amenință podgoriile tradiționale, iar ca răspuns fermierii se orientează către fistic (*Pistacia vera*) – o cultură cultivată în aceste regiuni din antichitate, dar complet abandonată în cursul secolului XX.

Astăzi fisticul cunoaște o adevărată renaștere, iar motivul constă în biologia sa. Este o plantă de deșert, distinsă prin toleranța sa ridicată la solurile saline. De asemenea, este rezistentă la fluctuații mari de

temperatură: de la −10 °C iarna până la 40 °C vara. Preferă o expunere însorită și sol uscat, nu se dezvoltă bine în condiții de umiditate ridicată, iar sistemul său radicular este predispus la putrezire iarna dacă primește prea multă apă care nu are unde să se dreneze. Fructul se coace cel mai bine în timpul unei veri lungi și calde.

Viticultoarea Amandine Reynard din regiunea franceză Vaucluse este un exemplu clar al acestei tranziții: în timp ce podgoriile sale se usucă după căldura verii, puieții de fistic recent plantați scot lăstari proaspeți chiar și fără nicio irigare artificială. Cu toate acestea, cultivarea lui necesită cunoștințe specifice. Fisticul este o plantă dioică – necesită plantarea strategică a pomilor masculi și femeli (într-un raport de 1:10), iar polenizarea se realizează în întregime de către vânt, ceea ce face curenții de aer din valea Ronului ideali.

Spania urmează de asemenea această tendință. După ce au pierdut peste 100.000 de hectare de podgorii în 15 ani, fermierii din La Mancha și Andaluzia trec în masă la nuci. Principalul miză economică, însă, este timpul: pomii încep să dea rod abia după al 5-lea an și intră în plină rodire după al 10-lea, ceea ce necesită planificare financiară pe termen lung.

Salvarea Bordeaux-ului: Kiwi

În timp ce în sud problema este seceta, în sud-vestul Franței (zona Bordeaux) criza este cauzată de prăbușirea exporturilor de vinuri roșii și de pierderea piețelor tradiționale. Acolo, viticultori precum Cécile de Taffin de la „Château l'Ensumiz“ își reduc podgoriile pentru a investi în plantații de kiwi (*Actinidia deliciosa*).

Spre deosebire de fistic, kiwiul este o liană iubitoare de umiditate care oferă profitabilitate ridicată și o oportunitate pentru piața internă, dar vine cu cerințe agronomice inflexibile. Are nevoie de irigare abundentă și de structuri masive de susținere (pergole) pentru a suporta greutatea fructelor și a masei foliare – adesea peste 30-40 de tone pe hectar. Cultura este extrem de sensibilă la înghețurile târzii de primăvară (mugurii pier la -1,5°C) și necesită polenizare activă de către albine. În ciuda investiției inițiale ridicate și a riscului de bacterioze, kiwiul oferă o stabilitate financiară inaccesibilă astăzi pentru fermele viticole tradiționale.

Lintea: Un elixir pentru sol

O altă alternativă extrem de populară printre viticultorii francezi este leguminoasele. Lintea (*Lens culinaris*) se dovedește a fi alegerea perfectă pentru fermierii din departamentul Gard.

Este iubitoare de frig la începutul dezvoltării sale (semințele germinează la 4-5°C), dar ulterior devine extrem de rezistentă la secetă. Adevărata sa valoare, însă, este subterană. În simbioză cu bacteriile nodulare, lintea fixează azotul atmosferic, îmbogățind solul în mod natural. Acest lucru o face un predecesor perfect pentru alte plante precum lavanda.

Cultivarea sa este complet mecanizată, dar nu este lipsită de provocări. Datorită înălțimii sale reduse, lintea este un competitor slab față de buruieni, iar coacerea neuniformă necesită măiestrie la recoltare. Pentru a garanta securitatea și a construi noi piețe, fermierii se unesc deja în cooperative și încheie contracte directe cu instituții de stat și cantine publice.

Italia: Adaptare tehnologică și "recoltare verde"

Italia abordează defrișarea mai conservator, concentrându-se pe inovare. În Sicilia, Apulia și Veneto, are loc o tranziție în masă către recoltarea nocturnă cu reflectoare, pentru a evita căldura de 40 de grade din timpul zilei și fermentarea prematură.

În loc să distrugă podgoriile, italienii introduc reducerea voluntară a randamentului prin "tăierea verde" (care include o serie de operațiuni precum rărirea lăstarilor, ciupirea, eliminarea lăstarilor lacomi, defolierea, rărirea ciorchinilor și a frunzelor etc.), iar oamenii de știință experimentează cu agrosilvicultura – crearea de podgorii în zone parțial împădurite, unde copacii oferă umbră naturală și rețin umiditatea.

Sprijin financiar în Europa de Vest
Subvențiile nu reprezintă plăți anuale regulate, ci compensații unice:

- Franța: Prin *FranceAgriMer*, 4.000 EUR pe hectar sunt acordați exclusiv pentru defrișarea finală a podgoriilor.
- Italia: Țara cofinanțează (50%–75%) modernizarea podgoriilor cu un sprijin de până la 4.000–6.000 EUR pe hectar pentru noi soiuri rezistente.

Realitatea bulgară: O luptă pentru supraviețuire și evoluție în calitate

În timp ce fermierii din Europa de Vest primesc diverse compensații pentru diversificarea culturilor, viticultura din Bulgaria se străduiește să păstreze suprafețele existente. Statisticile raportează o contracție drastică – suprafețele recoltate scad cu peste 5% anual până la nivelul critic de 26.000 de hectare.

Viticultorii din țară sunt presați de lipsa subvențiilor (o oprire așteptată a plăților pentru restructurare în 2027) și de zero absorbție pentru compensare în cadrul "recoltării verzi". La aceasta se adaugă presiunea climatică – temperaturi extreme care creează un mediu ideal pentru boli precum fitoplasmoza (transmisă de cicada verde). Singurul sprijin țintit funcțional în acest moment este ajutorul pentru compensarea costurilor produselor de protecție a plantelor (împotriva dăunătorilor precum cicada verde, care transmite fitoplasmoza). Bugetul său total este de puțin peste 2,5 milioane EUR, iar rata maximă este de doar până la 306,77 EUR pe hectar. Documentele în cadrul acestuia sunt acceptate până la 13 noiembrie 2026.

Soiul Mavrud este un soi local bulgăresc de struguri roșii de vin. Este cunoscut din antichitate profundă și este unul dintre soiurile autohtone cultivate pe cele mai mari suprafețe din țară, în principal în sudul Bulgariei. Mavrud este un soi de struguri roșii de vin cu coacere târzie, care este un soi tipic de vin, cu un procent ridicat de fracție solidă în boabe. Acesta este o premisă pentru obținerea de vinuri bogate în substanțe fenolice și extract.

În ciuda contracției generale a sectorului, totuși, vinificația bulgărească își găsește calea către noi piețe prin evoluție calitativă. Investițiile în Valea Struma, Câmpia Tracică și coasta Mării Negre sunt orientate către vinuri boutique. Vinificatorii moderni mizează din ce în ce mai încrezători pe soiuri locale caracteristice – Shiroka Melnishka Loza, Mavrud, Rubin și Gamza – creând o identitate unică care permite vinului autohton să reziste furtunii globale.

** Pe baza materialelor din Le Figaro*